

Behandling med mavesårsmedicin i almen praksis

Af: læge, ph.d. Peter Fentz Haastrup

Baggrund

Flere studier har påpeget, at både over- og underbehandling med mavesårsmedicin af typen protonpump hæmmere (PPI) finder sted. Overbehandling kan opstå blandt de mere end en halv million danskere, der hvert år indløser en recept på PPI, hvis behandlingen iværksættes og fortsættes ukritisk. Underbehandling ses blandt de ca. 2000 danskere, der hvert år bliver indlagt med mavesårsblødning. Mavesårsblødning er en alvorlig sygdom, der er forbundet med betydelig dødelighed. Mavesår bliver ofte forårsaget af behandling med gigtmicin af typen NSAID eller blodfortyndende acetylsalicylsyre. Halvdelen af de medicinrelaterede mavesår kan forebygges, hvis patienten samtidig behandles med profylaktisk PPI. Studier fra andre lande viser, at ikke alle patienter med risiko for at udvikle mavesår som bivirkning til anden behandling bliver behandlet forebyggende med PPI.

Formål

Dette postdoc-projekt har formål at bidrage med væsentlig ny og klinisk relevant viden om behandling med PPI i almen praksis i Danmark. Vi ønsker at analysere de praktiserende lægers vurdering af PPI i patientbehandlingen, herunder hvilke overvejelser lægerne gør sig vedr. PPI-behandling til forskellige patientgrupper. Herudover ønsker vi at analysere, de praktiserende lægers diagnostiske overvejelser og handlemønstre i relation til udskrivning af PPI. Endelig ønsker vi også at analysere omfanget af underbehandling med forebyggende PPI til patienter med betydelig risiko for at udvikle mavesår samt at analysere sammenhænge mellem underbehandling og patientkarakteristika.

Metode

Projektet består af tre delstudier:

Delstudie 1: Via kvalitative interviews med praktiserende læger opnås indgående viden om og forståelse af praktiserende lægers holdninger til PPI-behandling, samt hvilke overvejelser lægerne gør sig om PPI-behandling til forskellige patientgrupper. Det kvalitative design er valgt for at forstå og afdække holdningsspørgsmålet tilstrækkeligt nuanceret og for at få indblik i, hvordan forskellige individuelle læger forstår og agerer i relation til udskrivning af PPI.

Delstudie 2: Baseret på tre ugers prospektiv konsekutiv registrering af patienter, der får udskrevet eller fornyet PPI, analyseres praktiserende lægers diagnostiske overvejelser og handlemønstre i den kliniske kontekst i almen praksis. Registreringen foregår som en audit baseret på Audit Projekt Odenses metoder (www.apo-danmark.dk).

Delstudie 3: Med udgangspunkt i en kohorte af patienter med moderat til høj risiko for at udvikle mavesår identificeret via nationale sundhedsregistre analyseres omfanget af underbehandling med forebyggende PPI. Herudover analyseres i multivariate logistiske regressionsmodeller sammenhænge mellem underbehandling og patientkarakteristika som f.eks. socioøkonomisk status.

Projekt status

Dette postdoc-projekt bygger naturligt videre på Peter Fentz Haastrups nyligt forsvarede ph.d.-afhandling "Prescribing of antisecretory medication in general practice". Projektet er netop planlagt, og der søges aktuelt om finansiering af postdoc-projektet.

Projektet vil som det første af sin art kunne belyse væsentlige aspekter af både over- og underbehandling med PPI. Herved gives et videnskabeligt grundlag for at udvikle målrettede interventioner i form af efteruddannelse og kvalitetsudviklingsprojekter, der kan øge de praktiserende lægers opmærksomhed på

både over- og underbehandling med PPI. Sådanne interventioner kan øge rationel anvendelse af PPI samt forebygge tilfælde af mavesårsblødning og den dertil relaterede sygelighed og dødelighed.

Relaterede publikationer (links)

Rapidly increasing prescribing of proton pump inhibitors despite interventions: a nationwide observational study <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.3109/13814788.2014.905535#.Vw9iaE1-PIU>

Strategies for discontinuation of proton pump inhibitors: a systematic review
<http://fampra.oxfordjournals.org/content/31/6/625.long>

Medical and non-medical predictors of initiating long-term use of proton pump inhibitors: a nationwide cohort study of first-time users during a 10-year period
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/apt.13649/abstract;jsessionid=FB02EAF5F31AB1CC93FECDF7F48831F.f01t01>

General practice variation when initiating long-term prescribing of proton pump inhibitors: a nationwide cohort study <http://bmcfampract.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12875-016-0460-9>

Opdateret: 18-08-2016